

Landbouw, maar dan heel anders

Als je weet wat je eet, als je ziet hoe groenten en fruit groeien in samenhang met bodem, klimaat, weer, verzorging, insecten en omringende planten, dan wordt je maaltijd toch anders. Op de ekers van Ús Hôf in Sibrandabuorren oogst een groeiend aantal mensen zelf.

Tien, twaalf centimeter hoog zijn ze al, de prille plantjes die de komende maanden naar boven zullen schieten en waaruit peultjes zullen groeien. Een voor een gaan ze de grond in en vrijwilliger Sandra heeft de onderlinge afstand tussen de plantjes bijna perfect ingeschat: als ze op zijn, heeft ze ook bijna het einde van het steunraster bereikt. „Het volgende rijtje nog iets ruimer planten en dan kom je helemaal precies uit. Maar nu eerst koffie!”, zegt Michel Paului, die samen met zijn vrouw Bregje Hamelynck het weiland achter hun woonboerderij, tussen Sibrandabuorren en Gauw, inrichtte als zelfoogsttuin.

Dit wordt het derde oogstjaar. „Eigenlijk was de crisis de aanleiding”, zegt Bregje. Ze is econoom en had zich in verschillende banen al gericht op duurzame ontwikkeling. „Maar door die crisis kreeg ging ik pas goed beseffen hoe totaal onbetrouwbaar ons economische systeem is. En dat het net zo goed helemaal kan crashen. En dan ga je denken: wat is nou eigenlijk echt belangrijk, wat moet echt goed geregeld zijn? Nou: een dak boven je hoofd, warmte en eten.” Dat eerste is niet zo flexibel; het huis is er, maar de hypotheek ook. Maar ze besloten zich daar geen zorgen over te maken. „Iederéén heeft een hypotheek dus als het mis gaat, zullen we vast niet met zijn allen tegelijk ons huis uitgezet worden.” Van energie werden ze een stuk onafhankelijker door het plaatsen van een efficiënte houtkachel.

Pijnpuntje

En toen dat eten. Dat was een pijnpuntje voor de „redelijk doorgewinterde kantoor mensen die wij zijn”, zegt Bregje. „Ik kwam erachter dat ik totaal geen verstand heb van voedsel - een redelijke omissie in mijn ontwikkeling zou je kunnen zeggen.” Maar ze ondernam prompt actie en ging een opleiding permacultuur doen. „Eerst met het idee

een eigen moestuin te beginnen, maar op die opleiding zat iemand met plannen voor een echt grote tuin om zo ook anderen te kunnen bedienen.”

Dat sprak haar zeer aan, haar man zo mogelijk nog meer en zo zijn ze eigenlijk gewoon begonnen. In de afgelopen paar jaar groeide zowel de tuin als het gebruik ervan: nu heet het heel deftig een CSA, *community supported agriculture*, wat wil zeggen dat hun werk gedragen wordt door de gemeenschap die ervan profiteert. „We hebben geen standaard productietuin waar de consument alleen koopt maar een steviger onderlinge relatie”, zegt Michel. Je kunt als toevallige passant niet even een pond sperziebonen afrekenen, nee, je neemt een een- of meerpersoons of gezinsabonnement voor een heel seizoen. En dan mag je voor het afgesproken aantal komen oogsten wat je voor je dagelijkse maaltijd nodig hebt. Abonnees kunnen 's winters mee overleggen over gewaskeuzes en over andere activiteiten en initiatieven, en door hun seizoenslange binding voorzien abonnees de tuinder van een basisinkomen en delen ze ook in het risico van misoogsten of andere calamiteiten.

Het eerste jaar waren er ongeveer veertig abonnees, nu honderd-twintig. „We hopen dat het dit jaar groeit tot 200. Misschien wel naar 250, maar dan is het echt vol.” Dat wil zeggen: meer kan de oogsttuin niet aan. Dat is ook niet nodig om de directe omgeving te voeden - en dat is op de achtergrond het uiteindelijke ideaal. „Nu komt ongeveer een derde van de abonnees uit de directe buurt, ongeveer een derde uit Sneek en ongeveer een derde van nog verderop, omdat ze het zo leuk vinden”, zegt Michel. Maar eigenlijk zouden die mensen van verderop in hun eigen buurt zelf zo'n tuin moeten hebben. „En je zou bij alle stadsentrees van Sneek ook vier of vijf van dit soort tuinen moeten hebben.”

Bregje heeft nog een eigen prak-